

Yukarıdaki duruma göre "devletin siyasal yapısı ve ideolojisi dışında ders kitabı oluşamaz."⁽³¹⁾

Türk Eğitim Gönüllüleri Vakfı Başkanı Prof. Dr .Yılmaz Büyükerşen 5 Ağustos 1997 tarihli Cumhuriyet Gazetesi'ne verdiği demeçte şunları açıklamıştır:

"Ezberciliğe yol açmayan, çağdaş ders kitabı yazımı projemiz çerçevesinde ilk ve ortaöğretime ilişkin 42 kitabın yazımına uzman ekiplerce başlandı. Bunlardan 33 kitabın ana metin yazımı tamamlandı, 16 kitabın editörlerce yeniden yazım ve kurgusu tamamlanarak grafik ve sayfa tasarımına başlandı. 11 kitap ise bir yıl önce Talim ve Terbiye Kurulu'na teslim edildi. Kurulun, herkesin şikayetçi olduğu, mevcut ders kitaplarındaki alışlagelmiş kalıpların dışına çıkamayan anlayış ve tutumu, maalesef bu önemli hizmeti çocuklarımıza bir an önce ulaştırmamızı geciktirmektedir. "

Türk Sanayici ve İşadamları Derneği (TÜSİAD) Genel Başkanı Tuncay Özilhan, Hürriyet Gazetesi'nde yayınlanan açıklamasında şunları söylüyor;

"Ders kitapları çağın gerisindedir. Bu kitapların hemen hemen hepsinin eski bilgilerle doludur. Genç bir beyini hayata hazırlamakta son derece yetersizdir. "⁽³²⁾

III.BÖLÜM

3-DERS KİTAPLARIMIZDAN KİMLER MEMNUN?

Ders kitaplarımızdan hemen hemen toplumun tüm kesimleri rahatsız olduklarını belirtmektedirler. Bu toplum kesimleri arasında;

a) Medya

— Ders Kitaplarında Milyarlar Dönüyor. (Hürriyet-Yalçın Bayer-Yeter Söz Milletini)

- Kitaba Sıkı Denetim (Milliyet-04.06.1996)

- Keseye Göre Ders Kitabı (Yeni Yüzyıl 11.06 4 997)

- Ders Kitabında Karmaşa (Dost 25.08.1996)

- Kitap Kavgası (Akşam, 27.08.1996)

— Ders Kitabında Kaos (Posta, 12 Ağustos 1997)

— Yayınevleri Birbirine Düştü (Cumhuriyet, 11 Ağustos 1997)

— Anarşi ve Terör Ders Kitaplarına Nasıl Yansıyor (Yeni Yüzyıl 11 Temmuz 1996)

(31) Nuri Doğan; Age s.23

(32) Hürriyet, 12 Temmuz 2001 "TÜSİAD Eğitime Coğrafyadan Girdi" başlıklı haber

- Eğitimde Kitap Soygunu (Evrensel, 28 Ağustos 1996)
- Trilyonluk Kitap Kavgası (Demokrasi, 11 Eylül 1996)
- Kitap Seçiminde Rüşvet İddiası (Evrensel, 09 Ağustos 1996)

b) Milli Eğitim Bakanlığı

Bakanlık ders kitaplarının içeriğinin gericiğine, bilimsel olmamalarına aldırış etmemekte, sadece kitap seçimlerindeki yakınmaları dikkate almaktadır.

"Kitap seçimindeki usulsüzlükler, rüşvet, veli yakınmaları ve yayın evlerinden gelen istekleri dikkate alan bakanlığımız..." (07 Ekim 1996 tarih ve 2463 sayılı Tebliğler Dergisi)

c) Öğrenciler

Öğrencilerin öğretmenlerden sonra başvuru kaynağı olan ve olması gereken ders kitapları öğrencilerimize ne kadar yararlı olmaktadır? Bu soruyu Ankara'da 732 Lise öğrencisine sorduk:⁽³³⁾

Soru: "Ders kitaplarımızdan yeterince yararlanabiliyor musunuz?"

Yanıtlar:

	Evet	Kısmen Yararlanabiliyorum	Hayır Yararlanamıyorum
ÖĞRENCİ	3	184	545
YÜZDELİK	%0.4	25.1	74.4

Bu oranlara göre öğrencilerimizin yaklaşık 3/4'ü ders kitaplarından yeterince yararlanamıyor.

d) Veliler

Velilerin ders kitaplarından şikayetçi oldukları hatta bu şikayetlerini ilgili makamlara ve basına yansıttıklarını görmekteyiz. Örneğin; 07 Ekim 1996 tarih ve 2463 sayılı Tebliğler Dergisinde veli şikayetleri şu şekilde dile getirilmektedir.

"Kitap seçimindeki usulsüzlükler, rüşvet, veli yakınmaları ve yayın evlerinden gelen istekleri dikkate alan bakanlığımız..."

Ancak bakanlık ders kitaplarının içeriği ile ilgili veli şikayetlerini dikkate almamakta, sadece seçimindeki konulan göz önüne almaktadır.

e) Öğretmenler

"MEB, 1985 yılında ders kitaplarına ilişkin bir anket yaptırmıştı. Bu ankette, tüm öğretmenlere, kendi derslerine ait kitapların yeterli olup olmadığı sorulmuştu. Döne-

(33) Ankara Ayrancı Lisesi, Lise 1-2 ve 3.sınıflara yapılan anket

min Milli Eğitim Bakanı Vehbi Dinçerler; anketimize 380.000 öğretmenden 350.000 öğretmen cevap verdi. Bu öğretmenlerin % 90'ı okul kitaplarındaki bilgilerin mutlaka yenilenmesini, % 10'u ise kitaplardaki bilgilerin kısmen değiştirilmesini istiyor."⁽³⁴⁾

Tülay Toprak'm Adana ilinde ilkököl 4.ve 5.sınıf öğretmenlerine yönelik yaptığı araştırma anketinin sonuçlarına göre;³⁵

"Ders Kitapları Yeniden düzenlenmelidir" görüşüne öğretmenlerin yanıtları şöyledir:

4.SINIF		5.SİNIF	
TAMAMEN KATILYORUM	KISMEN KATILYORUM	TAMAMEN KATILYORUM	KISMEN KATILYORUM
% 66.66	% 23.34	% 75	% 16.66

"Okuttuğunuz ders kitapları, öğrencilerinizin yaş ve seviyeleri gözönüne alındığında ilgi ve ihtiyaçlarını karşılamada yeterli midir?" sorusuna öğretmenlerin % 18.3'ü Evet, % 30.9'u Hayır, % 50.8'i kısmen yanıtı vermiştir.⁽³⁶⁾

t) Müfettişler

"Okuttuğunuz ders kitapları, öğrencilerinizin yaş ve seviyeleri gözönüne alındığında ilgi ve ihtiyaçlarını karşılamada yeterli midir?" sorusuna müfettişlerin % 14.2'si Evet, % 17.7'si Hayır, % 68.1'i kısmen yanıtı vermiştir.⁽³⁷⁾

g) Sanayici ve İşadamları

"Öğrencinin genellikle tek öğrenim amacı olarak kullandığı ders kitapları, içerik olarak güncel, görünüm olarak çekici değildir. Bunların iyi kağıda basılmış, iyi okunabilir, cazip ve güzel eserler olması Türk Milli Eğitimi için hala özlenen bir amaçtır. Bakanlık resmi yayınında da belirtildiği gibi ders kitaplarının ele alınarak çağdaş hale getirilmesi mutlaka gereklidir."⁽³⁸⁾

Türk Sanayici ve İşadamları Derneği (TÜSİAD) Genel Başkan Tuncay Özilhan, Hürriyet Gazetesi'nde yayınlanan açıklamasında şunları söylüyor;

"Ders kitapları çağın gerisindedir. Bu kitapların hemen hemen hepsi eski bilgilerle doludur. Genç bir beyni hayata hazırlamakta son derece yetersizdir."⁽³⁹⁾

h) Yayıncılar ve Yayınevleri

Yayıncılarla yaptığımız görüşmelerde ve gerekse de Kitapçılar ve Kırtasiyeciler Odası'nın Sendikamız genel merkezine sunduğu raporlarda bu konuyla ilgili sıkıntı şikayet ve isteklerini dile getirmişlerdir.

(34) Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği (ÇYDD) Türkiye'nin Ders Kitapları, Yücel Kabapmar'ın incelemesi s.158-159

(35) Tülay Toprak Age S.80 vd.

(36) MEB EARGED. Age s.52

(37) Age s.89

(38) Türk Sanayici ve İşadamları Derneği (TÜSİAD) Eğitim Raporu-Türkiye'de Eğitim s.72

(39) Hürriyet, 12 Temmuz 2001 "TÜSİAD Eğitime Coğrafyadan Girdi" başlıklı haber

i) Yazarlar ve Sanatçılar

"Sekiz yıllık eğitime geçiş, MEB'in tepeden tırnağa değiştirilmesi, yenilenmesi ile olabilir. Örneğin; (...) yıllardır okutulan bir Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi'nin bir Vatandaşlık Bilgilerinin, Tarih, Felsefe, Türkçe, Edebiyat kitaplarının içeriği nasıl yenileştirilecek?"⁽⁴⁰⁾

"Çağdaş bir eğitim öncelikle, çocukları, hayatı(!) bir sınava değil, hayatın kendisine hazırlanmalı. Ders kitaplarının yeniden gözden geçirilmesi, öğretmen kalitesinin yükseltilmesi (...) gibi pek çok şey önümüzde duruyor."⁽⁴¹⁾

j) Akademik Çevreler

"Okuttuğunuz ders kitapları, öğrencilerinizin yaş ve seviyeleri gözönüne alındığında ilgi ve ihtiyaçlarını karşılamada yeterli midir?" sorusuna Öğretim Elemanlarının % 6.0'ı Evet, % 32.9'u Hayır, % 61.2'si kısmen yanıtı vermiştir.⁽⁴¹⁾

Akademisyenlerin ders kitaplarından duydukları rahatsızlıklar tez ve araştırma konuları olarak yayınlanmıştır ve yayınlanmaktadır.

k) Sivil Toplum Örgütleri

"(...) Çağdaş ilkelerine yönelik bu üst amaçları gerçekleştirebilmek için yararlanılan ders kitapları nasıl düzenlenmiştir? Öğrencilerin söz konusu niteliklerle donatılmasına elimizdeki kitaplar ne denli yardımcı olabilmektedir?"

İşte bu ve benzeri sorulara yanıt verebilmek için ortaöğretim kurumlarımızda kullanılan ders kitaplarını çeşitli yönleriyle ele aldık, kitapların çeşitli açılardan yeterli/yetersiz yanlarını ortaya çıkarmaya çalıştık, kimi öneriler getirmeyi amaçladık. Bu amacımızı gerçekleştirebilmek için elimizden geldiğince orta ve yüksek öğretim kurumlarında çalışan konularında uzman kişilere başvurduk.⁽⁴³⁾

"Ders kitapları biçim ve öz yönünden yeniden gözden geçirilmelidir. Bilime, akla aykırı öğeler temizlenmelidir. Bu yıl ders kitaplarının seçiminde kargaşa yaşanmaktadır. Gerekli hazırlıklar yapılmadan velilerin ders kitaplarını seçmesi doğru değildir. Talim Terbiye Kurulu da kitap tavsiye ve seçiminde sağlıklı davranmamıştır.

Okullardaki kitap, dergi ticaretine son verilmelidir. Okul kooperatifleri, kantinlerinin İşletilmesi, okul giysilerinin alımı konusunda çeşitli söylentiler vardır. Bu sorunları, yöneticileri de dedikodulardan kurtaracak bir biçimde çözmelidir."⁽⁴⁴⁾

Dikkat edilirse Türkiye'nin büyük çoğunluğunun ders kitaplarıyla sorunu vardır. Bu sorunun çözümüne yardımcı olmak için 1998'de Eğitim Sen'in düzenlediği Demokratik Eğitim Kurultayı'nda Kurultay gündeminin maddelerinden biri Ders Kitapları olmuştur.⁽⁴⁵⁾

(40) Sevgi Özel; Radikal Gazetesi 21.07.1997

(41) Kürşat Başar; YeniYüzyıl Gazetesi, 29 Temmuz 1997

(42) Age s.101

(43) Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği (ÇYDD). Türkiye'nin Ders Kitapları, Önsöz. S.9. Cem Yayınları, 1991

(44) Mustafa Gazalıcı; Eğitim-Der Gn.Bşk., Milli Eğitim Bakanı'na 31.07.1997, Cumhuriyet Gazetesi

(45) Demokratik Eğitim Kurultayı (2-6 Şubat 1998), S.281-296